

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยตามกระบวนการและขั้นตอน สามารถทำการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามกระบวนการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในจังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลังโครงการรับจำนำข้าว

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บข้อมูล เป็นกลุ่มสุ่มจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แสดงผลการวิเคราะห์เป็นค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ใช้ t-test และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่มขึ้นไปใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว จำนวนทั้งหมด 52,585 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ "Taro Yamane" ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และที่ระดับความคลาดเคลื่อน ± 5 % ผู้วิจัยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ภาระหนี้สิน การถือกรรมสิทธิ์ในการทำนา พื้นที่ในการเพาะปลูก รายได้

โดยประมาณต่อฤดูกาล และการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว เป็นแบบสอบถามลักษณะให้
เลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพ
ชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลังโครงการรับจำนำข้าว โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 6 ด้าน
ดังนี้

1. ด้านด้านร่างกาย
2. ด้านจิตใจ
3. ด้านสภาพแวดล้อม
4. ด้านการยอมรับทางสังคม
5. ด้านเศรษฐกิจ

6. ด้านการรับจำนำข้าวเปลือกของชาวนา

ลักษณะการเลือกตอบในเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อ
การมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ในการแปลผลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) ของเบสท์ (Best & Kahn, 1993) ซึ่งแปลผลโดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย		หมายถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00		หมายถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50		หมายถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50		หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50		หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50		หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางในการศึกษาคุณภาพชีวิตของ
ชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลังโครงการรับจำนำข้าว

1. ความคิดเห็นต่อแนวทางการศึกษาคุณภาพชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลัง
โครงการรับจำนำข้าวทั้งหมด 1 ข้อคือ

2. ท่านคิดว่าคุณภาพชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลังโครงการรับจำนำข้าวมี
ความสำคัญอย่างไรบ้างต่อการพัฒนา และเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและ ควรเข้า
มาส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในด้านใดบ้าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามกระบวนการต่างๆดังนี้

1. ขออนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม ถึงชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ทั้งหมด จำนวน 400 ชุด
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม
5. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ทำการตอบแล้วมาวิเคราะห์ประมวลผล โดยแบ่งการวิเคราะห์ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) รวมถึงการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และภาระหนี้สิน โดยผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 6 ด้าน โดยผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 วิเคราะห์ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลกทั้งหมด 6 ด้าน โดยใช้สถิติอนุมานในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรต้นที่มีการแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปรที่มีการแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่มขึ้นไปถ้าพบว่ามีผลแตกต่างกันให้ใช้การทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffe')

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม ซึ่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้วิธีการลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ซึ่งผลที่ได้จากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ภาระหนี้สินการถือกรรมสิทธิ์ในการทำนาพื้นที่ในการเพาะปลูกรายได้โดยประมาณ ต่อฤดูกาล และการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว พบว่า

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามเพศแล้ว ส่วนใหญ่เพศชายมากกว่าเพศหญิงโดยเพศชายคิดเป็นร้อยละ 53.75 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 46.25

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามอายุแล้ว พบว่า ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปีมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.50

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามสถานภาพสมรสแล้ว พบว่า สถานภาพในการสมรสมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.25

1.4 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามระดับการศึกษาแล้ว พบว่าระดับการศึกษาที่อยู่ในระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.50

1.5 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามภาระหนี้สินแล้ว พบว่าภาระหนี้สินที่อยู่ในระดับมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.00

1.6 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามการถือกรรมสิทธิ์ในการทำนาแล้ว พบว่า การถือกรรมสิทธิ์ในการทำนาเป็นเจ้าของมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.75

1.7 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามพื้นที่ในการเพาะปลูกแล้ว พบว่า พื้นที่ในการเพาะปลูกช่วง 10 – 20 ไร่ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.25

1.8 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามรายได้โดยประมาณต่อฤดูกาลแล้ว พบว่า รายได้โดยประมาณต่อฤดูกาลช่วง 50,001 – 100,000 บาทมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.00

1.9 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวแล้ว พบว่า การเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว ช่วง 4 – 5 ครั้ง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.75

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ภาระหนี้สินการถือกรรมสิทธิ์ในการทำนา พื้นที่ในการเพาะปลูก รายได้โดยประมาณต่อฤดูกาล และการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และอยู่ในสถานภาพสมรสแล้ว ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีภาระหนี้สินและการถือกรรมสิทธิ์ในการทำนาเป็นเจ้าของ พื้นที่ในการเพาะปลูกช่วง 10 – 20 ไร่ รายได้โดยประมาณต่อฤดูกาล ช่วง 50,001 – 100,000 บาทและ การเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว จำนวน 4 – 5 ครั้ง

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ทั้งหมด 6ด้านผลการวิจัยพบว่า

โดยภาพรวมแล้วนั้น อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} = 3.49, S.D. = .455)สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านทั่วไป มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} = 3.76, S.D. = .325)รองลงมาคือ ด้านการยอมรับทางสังคม มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} = 3.58, S.D. = .545)และด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.57, S.D. = .445) ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} = 3.41, S.D. = .544)ด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} = 3.35, S.D. = .493)และด้านสุขภาพร่างกาย มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} = 3.27, S.D. = .381)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลกคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลกทั้งหมด 6 ด้าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ด้านที่1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย

ด้านที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจิตใจ

ด้านที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

ด้านที่ 4 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การยอมรับทางสังคม

ด้านที่ 5 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ

ด้านที่ 6 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับจำนำข้าวเปลือกของชาวนา

3.1 เพศที่แตกต่างกันของชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลกในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อมด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านทั่วไป พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.2 อายุที่แตกต่างกันของชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านทั่วไป พบว่า ระหว่างอายุ 18-30 ปีกับอายุ 41-50 ปี และกับอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป และ51-60 ปีกับอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านทั่วไป แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05ส่วนด้านสุขภาพร่างกาย ไม่มีความแตกต่างกัน

3.3 สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันของชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านทั่วไป พบว่า

3.3.1 สถานภาพสมรสกับหม้าย/หย่าร้างและสมรสกับแยกกันอยู่มีระดับความคิดเห็นต่อต้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.3.2 สถานภาพโสดกับหม้าย/หย่าร้างและสมรสกับหม้าย/หย่าร้าง มีระดับความคิดเห็นต่อต้านการยอมรับทางสังคม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

3.3.3 สถานภาพโสดกับหม้าย/หย่าร้างและสมรสกับหม้าย/หย่าร้าง มีระดับความคิดเห็นต่อต้านเศรษฐกิจ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

3.4 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของของชวานาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทั่วไป พบว่า

3.4.1 ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.5 มีภาระหนี้สินที่แตกต่างกันของของชวานาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทั่วไป พบว่า

3.5.1 ชวานาที่มีภาระหนี้สิน และไม่มีภาระหนี้สินมีระดับความคิดเห็นต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในสุขภาพร่างกาย ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ ที่แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

3.6 ถือกรรมสิทธิ์ในการทำนาโดยเป็นเจ้าของที่นา และ นาเช่า ที่แตกต่างกันของชวานาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทั่วไป พบว่า

3.6.1 ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.7 พื้นที่ในการเพาะปลูก ที่แตกต่างกันของชวานาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทั่วไป พบว่า

3.7.1 พื้นที่ในการเพาะปลูกต่ำกว่า 10 ไร่ กับ 10 – 20 ไร่ และ 31 ไร่ขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นต่อต้านจิตใจ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

3.7.2 พื้นที่ในการเพาะปลูกต่ำกว่า 10 ไร่ กับ 10 – 20 ไร่ และ 31 ไร่ขึ้นไป พื้นที่ 10 – 20 ไร่ กับ 31 ไร่ขึ้นไป พื้นที่ 21 – 30 ไร่ กับ 31 ไร่ขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นต่อ

ด้านสิ่งแวดล้อม แยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

3.7.3 พื้นที่ในการเพาะปลูกต่ำกว่า 10 ไร่ กับ 10 – 20 ไร่ และ 31 ไร่ขึ้นไป พื้นที่ 10 – 20 ไร่ กับ 21 – 30 ไร่ พื้นที่ 21 – 30 ไร่ กับ 31 ไร่ขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นต่อการยอมรับทางสังคม แยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

3.7.4 พื้นที่ในการเพาะปลูกต่ำกว่า 10 ไร่ กับ 10 – 20 ไร่ และ 31 ไร่ขึ้นไป พื้นที่ 10 – 20 ไร่ กับ 21 – 30 ไร่ 21 – 30 ไร่ กับ 31 ไร่ขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นต่อด้านเศรษฐกิจ แยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

3.8 รายได้โดยประมาณต่อฤดูกาล ที่แตกต่างกันของชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทั่วไป พบว่า

3.8.1 รายได้โดยประมาณต่อฤดูกาล 10,001 – 50,000 บาทกับมากกว่า 100,001 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อด้านจิตใจ แยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.8.2 รายได้โดยประมาณต่อฤดูกาล 10,001 – 50,000 บาทกับ มากกว่า 100,001 บาท รายได้ 50,001 – 100,000 บาท กับ มากกว่า 100,001 บาท 10,001 – 50,000 บาทกับมากกว่า 100,001 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อด้านสิ่งแวดล้อม แยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.8.3 รายได้โดยประมาณต่อฤดูกาลต่ำกว่า 10,000 บาท กับ 10,001 – 50,000 บาท และ 10,001 – 50,000 บาท กับ มากกว่า 100,001 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการยอมรับทางสังคม แยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.8.4 รายได้โดยประมาณต่อฤดูกาลต่ำกว่า 10,000 บาท กับ 10,001 – 50,000 บาท 50,001 – 100,000 บาท และมากกว่า 100,001 มีระดับความคิดเห็นต่อด้านเศรษฐกิจ แยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.9 เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว ที่แตกต่างกันของชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทั่วไป พบว่า

3.9.1 เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว 1 – 2 ครั้ง กับ 3 – 4 ครั้ง มีระดับความคิดเห็นต่อการยอมรับทางสังคม แยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.9.2 เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว 1 – 2 ครั้ง กับ 3 – 4 ครั้ง มีระดับความคิดเห็นต่อด้านเศรษฐกิจแยกต่างหาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จึงกล่าวสรุปได้ว่า จากผลของการวิจัยทั้งเชิงปริมาณที่ได้จาก แบบสอบถามต่าง สະท้อนให้เราได้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า การศึกษาความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก คุณภาพชีวิตเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ อย่างไรก็ตามเป้าหมายสำคัญดังกล่าวก็ยังคงมีความคลุมเครือและมีความเป็นนามธรรมอยู่ค่อนข้างสูง จึงทำให้เป็นที่สนใจของนักวิชาการและหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศเพื่อศึกษาค้นหา และพัฒนาทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตอันจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประเทศที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นทั้งนี้ รากฐานทางทฤษฎีที่มีความสัมพันธ์ และสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังจะเห็นได้จาก แนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2540 : 12 อ้างอิงใน นิภา ดังทรงจิตรากุล, 2551 : 8) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตว่าคุณภาพชีวิตคือการดำรงชีวิตของมนุษย์ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานในสังคมหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่งๆ มมองค์ประกอบของความจำเป็นพื้นฐานที่เหมาะสมอย่างน้อยก็น่าจะมีอาหารที่เพียงพอ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินรวมทั้งได้รับการบริการพื้นฐานที่จำเป็นทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อประกอบการดำรงชีวิตอย่างยุติธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยมุ่งเน้นการศึกษา ความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก และแนวทางแก้ไขปัญหาคคุณภาพชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก โดยได้นำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของชาวนารวมถึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้โดยผลการวิจัยพบว่า

1.การศึกษาความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ทั้งหมด 6ด้านพบว่า โดยภาพรวมแล้วนั้นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านทั่วไป รองลงมาตามลำดับคือ ด้านการยอมรับทางสังคมด้านจิตใจด้านเศรษฐกิจด้านสภาพแวดล้อมและด้านสุขภาพร่างกาย

2.ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ปัจจัยด้านเพศไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลกดังจะเห็นได้จากผลของการวิจัยที่พบว่า เพศหญิงและเพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตชาวนา ในด้านทั่วไปด้านการยอมรับทางสังคมด้านจิตใจด้านเศรษฐกิจ

ด้านสภาพแวดล้อมและด้านสุขภาพร่างกาย ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชาวนาไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชายมีประสบการณ์ในการทำนามาตั้งแต่เป็นเด็ก ซึ่งเราจะพบเห็นได้ทั่วไปว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง เวลาไปทำนาก็จะนำบุตรหลานไปด้วย ทำให้เด็ก ๆ เกิดความคุ้นเคยกับการทำนา และเกิดทักษะและความชำนาญในการประกอบอาชีพเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ รวมทั้งการทำการเกษตรสมัยปัจจุบัน ยังนิยมนำเครื่องทุ่นแรงเข้ามาช่วยในการทำงานด้วย เช่น รถไถนา รถปลักกล้า รถเกี่ยวข้าว เครื่องพ่นยาฆ่าแมลง เป็นต้น ซึ่งชาวนาที่มีเพศต่างกันก็สามารถนำเครื่องทุ่นแรงเหล่านี้มาใช้ในการทำการเกษตรของตนเองได้ เกิดความเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายทำให้สังคมเกิดกายยอมรับความสามารถ มีเศรษฐกิจในครอบครัวที่ดีขึ้น และมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยด้านอายุ มีผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนา หลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ดังจะเห็นได้จากผลของการวิจัยที่พบว่า ระหว่างอายุ 18-30 ปีกับอายุ 41-50 ปี และกับอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป และ 51-60 ปีกับอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตชาวนาหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านจิตใจด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านทั่วไป แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านสุขภาพร่างกาย ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวทำให้เราเห็นว่าอายุเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ในการทำนาอย่างหนึ่ง ส่วนใหญ่แล้วคนที่อายุเยอะ มักจะผ่านประสบการณ์ในการทำนาที่ยาวนานกว่า และมีประสบการณ์ในการทำนามาก อาจเจอปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งแนวทางแก้ไข ซึ่งการทำนาประสบการณ์ที่มากอาจทำให้การทำนามีประสิทธิภาพมากกว่าและทำให้ได้รับผลผลิตจากการทำนามากกว่า ส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนา หลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ดังจะเห็นได้จากผลของการวิจัยที่พบว่า ระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรี และรวมไปถึงระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีที่ไม่มีความแตกต่างกัน ต่างสะท้อนให้เราเห็นถึงความสำคัญของการแสดงความคิดเห็นปัจจัยด้านระดับการศึกษาของประชาชนว่า ระดับการศึกษานั้นไม่ได้มีผลต่อผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนา หลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษาสูงหรือต่ำ ไม่มีผลต่อการทำนา เพราะการทำนานั้น นอกจากจะอาศัยประสบการณ์ ความรู้ เทคโนโลยีและเหมาะสม เครื่องทุ่นแรงที่ดี รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่ในการทำมาแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาสูง ก็สามารถทำนาให้ประสบผลสำเร็จได้

ปัจจัยด้านสถานภาพสมรส มีผลต่อผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนา หลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ดังจะเห็นได้จากผลของการวิจัยที่พบว่าสถานภาพสมรสกับหม้าย/หย่าร้าง และสถานภาพโสดกับหม้าย/หย่าร้างมีระดับความคิดเห็นต่อด้านสภาพแวดล้อม

ด้านการยอมรับทางสังคม และด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน จึงกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านสถานภาพสมรสนั้นถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกหนึ่งปัจจัย เพราะสถานภาพสมรสเป็นตัวบ่งบอกถึงขีดความสามารถในการทำอย่างหนึ่งของเกษตรกร โดยเกษตรกรที่มีคู่สมรส หรือมีผู้ช่วยในการประกอบอาชีพ อาจทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพมากกว่าเกษตรกรที่ต้องทำทุกอย่างเพียงคนเดียว

ปัจจัยด้านภาระหนี้สินมีมีผลต่อผลต่อคุณภาพชีวิตชาวนา หลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในจังหวัดพิษณุโลก ดังจะเห็นได้จากผลของการวิจัยที่พบว่าชาวนาที่มีภาระหนี้สิน และไม่มีภาระหนี้สินมีระดับความคิดเห็นต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการยอมรับทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ ที่แตกต่างกัน จึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านหนี้สินนั้นถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกหนึ่งปัจจัย เพราะภาระหนี้สินของชาวนานั้น เป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของชาวนาอย่างชัดเจนที่สุด ชาวนาที่จะจัดได้ว่ามีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น ควรจะต้องไม่มีภาระหนี้สิน หรือมีในจำนวนที่ไม่ทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน

ข้อมูลคุณภาพชีวิตแยกรายด้าน

ด้านสุขภาพร่างกายในภาพรวมชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อคือ ดูแลสุขภาพของตนเอง จำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล และได้ออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ย 3.78, 3.77 และ 3.64ตามลำดับ การที่เกษตรกรรู้จักดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง เช่นเมื่อเจ็บป่วยก็ทำการรักษาหรือเข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาล รวมทั้งการออกกำลังกาย เพื่อให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาพดี จึงมีการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองอย่างเหมาะสม เพราะการมีร่างกายที่แข็งแรงนั้นหมายถึงว่าเกษตรกรจะสามารถประกอบอาชีพได้ยาวนานขึ้น และผู้ที่มียุทธศาสตร์สุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์นั้น ย่อมทำให้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมในการทำงานด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพรพรรณ โพธิ์ไชยา และเกษราวัลณีนิลวรังกูร ที่ได้ทำการศึกษาคูณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ปัญหาและความต้องการในการสร้างเสริมคูณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบในจังหวัดร้อยเอ็ด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คนผลการศึกษพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบมีคูณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.93) พิจารณาคูณภาพชีวิตรายด้านพบว่า คูณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมี 3 ด้านได้แก่ คูณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิต (\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.85) รองลงมาคือคูณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน (\bar{X} = 3.98, S.D. = 0.76) และคูณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (\bar{X} = 3.74, S.D. = 1.04) คูณภาพชีวิตที่อยู่ใน

ระดับปานกลางมี 3 ด้านได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย ($= 3.54$, S.D. = 1.11) คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.93) และคุณภาพชีวิตด้านการทำงาน ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.80)

ด้านจิตใจในภาพรวมชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อคือ มีขวัญกำลังใจ รู้สึกพอใจในตนเอง มีความภาคภูมิใจในอาชีพทำนาและรู้สึกว่าชีวิตทำนามีความหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชาวนามีความภาคภูมิใจในอาชีพ และคิดว่าอาชีพของเขาเป็นอาชีพที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และประเทศไทยของเราเองได้ขึ้นชื่อว่าเป็นอู่อาริยภูมิ ผู้นำของโลก เป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นที่กล่าวขานถึงกันทั่วโลก ซึ่งถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งของอาชีพเกษตรกร ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วณสพงษ์ ใจอินผล (2553) ที่ได้กล่าวว่า ชาวนามันมีภูมิปัญญาของตนเองอยู่แล้ว ทั้งภูมิปัญญาทางกายภาพสังคมทางทรัพยากรบุคคลเพียงแต่ยังขาดการดึงศักยภาพที่มีอยู่ออกมาใช้ดังนั้นชาวนาจึงควรมีการประยุกต์กระบวนการวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการทำนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและจะทำให้ปัจจัยในการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีลดลงได้อีกด้วยทั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการสนับสนุนจากทางรัฐบาลที่ควรออกนโยบายที่จะช่วยสร้างหลักประกันให้กับเกษตรกรที่ทำนานั้นได้มั่นใจว่าอาชีพที่ทำอยู่นั้นมีความมั่นคงสามารถเลี้ยงสมาชิกในครัวเรือนได้ไม่มีภาระหนี้สินและเป็นอาชีพที่ยั่งยืน (วนสพงษ์ ใจอินผล, 2553: 8)

ด้านสภาพแวดล้อมในภาพรวมชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อคือ ได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน ซึ่งจากผลการศึกษาค้นคว้าชีวิตชาวนาด้านสภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่แล้วชาวนาเห็นด้วยในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชาวนายังเห็นว่าสภาพแวดล้อมในชีวิตของตนเองยังไม่ดีเท่าที่ควร พวกเขายังมีความต้องการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเองและครอบครัวให้มากกว่านี้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมที่พักอาศัย ต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงต้องการคุณภาพบริการของสถานพยาบาลใกล้บ้าน เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย คลินิกต่างๆ ในชุมชน การให้บริการสาธารณสุขโรคพื้นฐานในชุมชน เช่น บริการไฟฟ้า บริการประปา เส้นทางคมนาคม บริการรถโดยสารสาธารณะก็ควรที่จะได้รับการดูแลปรับปรุงให้มีความสะดวกสบายในการเดินทาง และมีคุณภาพการให้บริการให้ดีกว่าเดิมเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของพวกเขาให้เหมาะสมและดียิ่งขึ้น ซึ่งความต้องการเหล่านี้ของเกษตรกรนั้นเป็นพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ทุกคนอยู่แล้ว ดังจะเห็นได้จากทฤษฎีของทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs Theory) ที่ระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุดลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางร่างกายจะอยู่ลำดับต่ำที่สุดความต้องการพื้นฐานมากที่สุดที่ระบบโดยมาสโลว์ความต้องการเหล่านี้จะหมายถึงแรงผลักดันทางชีววิทยาพื้นฐานเช่นความต้องการอาหารอากาศน้ำและที่อยู่อาศัยเพื่อการตอบสนองความต้องการเหล่านี้บริษัทจะต้องให้เงินเดือนอย่างเพียงพอแก่บุคคลที่พวกเขาจะรับภาระสภาพการดำรงชีวิตอยู่ได้ (เช่นอาหารและที่อยู่อาศัย)

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความปลอดภัยความต้องการลำดับที่สองของมาสโลว์จะถูกกระตุ้นภายหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายถูกตอบสนองแล้วความต้องการความปลอดภัยจะหมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการทางสังคมคือความต้องการระดับสามที่ระบุโดยมาสโลว์ความต้องการทางสังคมจะหมายถึงความต้องการที่จะเกี่ยวพันการมีเพื่อนและการถูกยอมรับโดยบุคคลอื่นเพื่อการตอบสนองความต้องการทางสังคม

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงคือความต้องการระดับสี่ความต้องการเหล่านี้หมายถึงความต้องการของบุคคลที่จะสร้างการเคารพตนเองและการชมเชยจากบุคคลอื่นความต้องการชื่อเสียงและการยกย่องจากบุคคลอื่น

5. ความต้องการความสมหวังของชีวิต (Self-Actualization Needs) ความต้องการความสมหวังของชีวิตคือความต้องการระดับสูงสุดบุคคลมักจะต้องการโอกาสที่จะคิดสร้างสรรค์ภายในงานหรือพวกเขาอาจจะต้องการความเป็นอิสระและความรับผิดชอบ

ด้านการยอมรับจากสังคมในภาพรวมชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อคือ ท่านได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ท่านได้ช่วยเหลือสังคมและเพื่อน ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ท่านมีการออกงานทางด้านสังคม ท่านมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น ท่านได้รับช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ ใด ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการอยู่รวมกันในสังคมทุก ๆ คนไม่ว่าจะเป็นอาชีพไหน ต่างต้องการการยอมรับจากสังคมอยู่แล้ว เพราะการได้รับการยอมรับจากสังคมนั้นถือว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ ดังนั้นการยอมรับจากสังคมจึงเป็นสิ่งที่ชาวนามีความต้องการและมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพรพรรณ โพธิ์ไชยา และเกษราวัลณ์ นิลวรังกูร (2555) ที่ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ปัญหาและความต้องการในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบในจังหวัดร้อยเอ็ด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบมีคุณภาพชีวิตใน

ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.47$, S.D. = 0.93) พิจารณาคุณภาพชีวิตรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมี 3 ด้านได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิต ($\bar{X}= 4.34$, S.D. = 0.85) รองลงมาคือคุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ($\bar{X}= 3.98$, S.D. = 0.76) และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}= 3.74$, S.D.= 1.04) คุณภาพชีวิตที่อยู่ในระดับปานกลางมี 3 ด้านได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย ($\bar{X}= 3.54$, S.D. = 1.11) คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.93) และคุณภาพชีวิตด้านการทำงาน ($\bar{X}= 3.37$, S.D. = 0.80)

ด้านเศรษฐกิจในภาพรวมชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ ท่านมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจดีและท่านติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวของเกษตรกรนั้น เกษตรกรหวังว่าจะทำให้พวกเขามีเศรษฐกิจในครอบครัวที่ดีขึ้น คือมีรายได้จากการจำนำข้าวเปลือกที่สูงกว่าราคาซื้อขายจากท้องตลาดทั่วไป และทำให้พวกเขามีการติดตามข่าวสารด้านเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษาที่พบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของของพรพรรณ โพธิ์ไชยา และเกษราวัลณ์ นิลวรังกูร (2555) ที่ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.47$, S.D. = 0.93) พิจารณาคุณภาพชีวิตรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมี 3 ด้านได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิต ($\bar{X}= 4.34$, S.D. = 0.85) รองลงมาคือคุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ($\bar{X}= 3.98$, S.D. = 0.76) และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}= 3.74$, S.D.= 1.04) คุณภาพชีวิตที่อยู่ในระดับปานกลางมี 3 ด้านได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย ($\bar{X}= 3.54$, S.D. = 1.11) คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}= 3.43$, S.D. = 0.93) และคุณภาพชีวิตด้านการทำงาน ($\bar{X}= 3.37$, S.D. = 0.80)

ด้านการรับจำนำข้าวเปลือกของชาวนา ในภาพรวมชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชาวนามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชาวนาเห็นว่าโครงการรับจำนำข้าวส่งผลให้คุณภาพชีวิตของพวกเขาดีขึ้น เพราะทำให้เขามีรายได้จากการจำนำข้าวที่สูงกว่าราคาตามท้องตลาดทั่วไป ทำให้มีรายได้มากขึ้น เมื่อรายได้มีมากขึ้นย่อมส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิมด้วย โดยชาวนาส່ว่นใหญ่จะสนับสนุนโครงการรับจำนำข้าวต่อไปเพราะทำให้ท่านมีรายได้เพื่อใช้สอยมากขึ้นรวมทั้งเห็นว่าโครงการรับจำนำข้าวทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้นจากเดิม ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์การดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกปี 2555/56

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรได้มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้นสร้างอำนาจต่อรองในการขายข้าวเปลือก

1.2 เพื่อยกระดับรายได้และลดช่องว่างรายได้รวมทั้งเพิ่มการใช้จ่ายของเกษตรกร

1.3 เพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการขยายตัวของการบริโภคภายในรวมทั้งสร้างความแข็งแกร่งและความมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจจากการบริโภคภายในประเทศและการพึ่งพาตนเอง

3.แนวทางแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลังโครงการรับจำนำข้าวพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลังโครงการรับจำนำข้าวทั้งหมด 6 ด้าน สรุปโดยรวมแล้ว จะเห็นได้ว่าการนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง – เกษตรยั่งยืน – การพัฒนาอย่างยั่งยืน ปรับวิถีการเกษตรจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งทำให้เสียสมดุลหมดทุกมิติ ทั้งทางเศรษฐกิจทำให้เป็นหนี้สิน สิ่งแวดล้อมเสียสมดุล ชีวิตเสียสมดุล ไปเป็นเกษตรผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรยั่งยืน ที่ทำให้ชีวิตเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม คืนกลับสู่สมดุล และเติบโตขึ้นบนความสมดุล ถ้าฐานสมดุลแล้วก็สามารถต่อยอดขึ้นไปได้เรื่อยๆ ด้วยความระมัดระวังซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ ได้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพลภัทร์ คงชนจารุอนันต์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝกอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ผลการศึกษาด้านการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับพบว่าเกษตรกรมีการจัดการที่ดินในการทำการเกษตรหลังจากได้มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยเกษตรกรส่วนใหญ่พบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาพกายดีมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.73

จะเห็นได้ว่า จากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก หลังโครงการรับจำนำข้าว ต่างสะท้อนให้เราเห็นชัดเจนว่า คุณภาพชีวิตของชาวนาในอนาคตข้างหน้า จะต้องเป็นคุณภาพชีวิตที่ อยู่ดี มีสุข และสามารถรับใช้ความเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์ ในโลกยุคใหม่จึงไม่ใช่เรื่องของรัฐบาลกลางที่จะดูแลเฉพาะเรื่องใหญ่ๆ เพียงส่วนเดียว แต่จะต้องเป็นหน้าที่ของชาวนาด้วย อาทิ ธนาคาร ธกส. ที่จะต้องเข้ามามีบทบาทให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพชีวิตของชาวนาที่จะต้องตระหนักและ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาของชาวนาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะปัญหาที่ชาวนาได้รับเงินจากโครงการรับจำนำข้าวล่าช้า

1.2 การทำนาต้องประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ต้นทุนผลิตที่สูงขึ้น ราคาผลผลิตตกต่ำ ค่าปุ๋ยที่แพงขึ้น รวมทั้งภาระหนี้สินและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตและความเสียหายแก่ผลผลิตของชาวนาเป็นประจำทุกปี ดังนั้นรัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้กับชาวนาอย่างจริงจังทั่วถึง และต่อเนื่อง

1.3 การยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวนาให้ดีขึ้นนั้น รัฐบาล หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรวางแผนบริหารจัดการน้ำ ระบบชลประทาน รวมถึงปรับปรุงพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพมากขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตของเกษตรกร และมีการควบคุมดูแลต้นทุนต่าง ๆ เช่น ราคาปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ให้อยู่ในราคาที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของชาวนาจากหลายพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาข้อมูลด้านรายรับ รายจ่าย และข้อมูลด้านผลผลิตของครัวเรือนชาวนาอย่างละเอียด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของชาวนาอย่างละเอียดยิ่งขึ้น